

Amir Temur tavalludining 690 yilligi

// 06.04.2026

<https://uzkimiyosanoat.uz/oz/press/news/amir-temur-tavalludining-690-yilligi>

Amir Temur ilm-fan homiysi

Amir Temur "Tuzuklari"da davlat boshqaruvida ilm-fan, hunarmandchilik va kimyo (alkimyo) asoslariga katta e'tibor qaratilgan.

U olimlar va muhandislarni qo'llab-quvvatlab, metallurgiya, qurolsozlik va pirotexnika kabi amaliy kimyo sohaslarining rivojlanishiga zamin yaratgan. Bu esa davlatning harbiy qudratini oshirgan.

Amir Temurning ilm va kimyoga e'tiborining asosiy yo'nalishlari:

- Ilm-fan homiysi: Temur olimlar, faylasuflar va tarixchilar bilan suhbatlashishni xush ko'rgan, ularga g'amxo'rlik qilgan.
- Amaliy kimyo (metallurgiya va qurolsozlik): Qo'shinni eng zamonaviy qurol-yarog'lar bilan ta'minlash maqsadida metall eritish, qotishmalar yaratish va o'qotar qurollar uchun "qora dori" (porox) ishlab chiqarishga katta e'tibor bergan.
- Chet el olimlarini jalb qilish: Davlatda ilm-fanni rivojlantirish uchun boshqa yurtlardan yetuk mutaxassislarni, jumladan, amaliy kimyo va muhandislikni bilganlarni poytaxtga taklif etgan.
- Hunarmandchilikni qo'llab-quvvatlash: Kimyoviy jarayonlarga asoslangan rangsozlik, qog'oz ishlab chiqarish va zargarlik san'ati yuksalgan.

Xulosa qilib aytganda, Temur "Tuzuklari"da ilm-fan davlat mustahkamligining asosiy omili sifatida qaralgan va kimyo fani amaliy natijalar (qurol va to'p ishlab chiqarish) orqali davlat himoyasiga xizmat qilgan.